

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 31. 7. 2019

Število objav: 11

Internet: 7

Tisk: 4

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 0

Inženirska zbornica ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 3

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 1

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 7

Internet	Naslov	Zanj potrebujete le skico, narisano z roko in 20 evrov		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Zurnal24.si; 640.877, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 7. 2019		
Stran v zbirki: 10	Avtor	K. M.		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...Nov gradbeni zakon vsaj na enem področju ne zapleta postopkov gradnje. Gradbeno dovoljenje za nezahtevni objekt lahko dobite po hitrem in preprostem postopku. Na domačem...			

Tisk	Naslov	Uradniški predpisi grenijo življenje vlagateljem		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Delo; 153.990, Slovenija	Stran: 8	Površina: 699 cm ²
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo; 31. 7. 2019		
Stran v zbirki: 12	Avtor	Maja Grgič		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...njihovi pristojnosti. Ta sodijo na področje ministrstva za okolje in prostor, kjer menijo, da se je postopek izdaje gradbenega dovoljenja zaradi sprememb gradbenega zakona pospešil, saj je po novem manj obsežen. Tega s številkami niso podkrepili, napotili so nas na upravne enote. Hkrati so priznali, da ponekod vlagatelji...			

Tisk	Naslov	Čakanje na gradbena dovoljenja dokazuje tudi statistika		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Svet24; 118.000, Slovenija	Stran: 10	Površina: 1.039 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 31. 7. 2019		
Stran v zbirki: 14	Avtor	Gašper Petovar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	V PRVI POLOVICI LETOŠNJEGA LETA je bilo izdanih kar 10 odstotkov manj gradbenih dovoljenj za stavbe kot v prvi polovici leta 2018. Nižje je tako število izdanih gradbenih dovoljenj za stanovanjske stavbe kot za nestanovanjske. V prvi polovici leta 2019 je bilo izdanih pet odstotkov manj gradbenih			

Tisk	Naslov	Koliko Slovencev bi kupilo ali obnovilo stanovanje		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Finance; 80.900, Slovenija	Stran: 16	Površina: 820 cm ²
	Rubrika, Datum	Zadnja stran; 31. 7. 2019		
Stran v zbirki: 16	Avtor	Nicolas Vanek		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...nicolas.vanek@finance.si V raziskavi, ki jo je pripravil statistični urad, 9,4 odstotka Slovencev aktivno razmišlja o nakupu novega stanovanja ali hiše oziroma o graditvi . Ta delež je skoraj še enkrat večji, kot je bil leta 2015. Konec leta 2017 je delež prebivalcev, ki razmišljajo ali bodo morda razmišljali o nakupu ali...			

Tisk	Naslov	Gradili bodo Soške vile		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Primorski dnevnik; 11.000, Slovenija	Stran: 13	Površina: 384 cm ²
	Rubrika, Datum	Goriška; 30. 7. 2019		
Stran v zbirki: 18	Avtor	K. Ž.		
	Teme	Gradbena parcela		
Povzetek	...prvotne načrte spremenil in tam zasnoval niz stanovanjskih hiš. Da bi čimbolj izkoristil prostor, je občini predlagal, naj zmanjša zahteve o velikosti gradbene parcele , a so se pred dvema letoma številni novogoriški svetniki ob tako majhni kvadraturi spraševali o kakovosti bivanja, ki bi jo tako gosta pozidava prinesla....			

Internet	Naslov	Zanj potrebujete le skico, narisano z roko in 20 evrov		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Preberi.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 7. 2019		
Stran v zbirki: 19	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...Nov gradbeni zakon vsaj na enem področju ne zapleta postopkov gradnje. Gradbeno dovoljenje za nezahtevni objekt lahko dobite po hitrem in preprostem...			

Internet	Naslov	Irska bo čez 10 let prepovedala prodajo vseh novih bencinskih in dizelskih avtomobilov		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Publishwall.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 7. 2019		
Stran v zbirki: 20	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...na irskih cestah 950.000 električnih vozil s podporo omrežja električnih polnilnic. Ta ukrep je eden od 180 predlogov, ki zajemajo področja poslovanja, gradbeništva , prometa, kmetijstva in []...			

Internet	Naslov	Irska bo čez 10 let prepovedala prodajo vseh novih bencinskih in dizelskih avtomobilov		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Topnews.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 7. 2019		
Stran v zbirki: 22	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...irskih cestah 950.000 električnih vozil s podporo omrežja električnih polnilnic. Ta ukrep je eden od 180 predlogov, ki zajemajo področja poslovanja, gradbeništva , prometa, kmetijstva in ravnanja z odpadki, njihov cilj pa je, da Irska do leta 2050 doseže ničelne emisije škodljivih ogljikovih spojin. "Naš pristop...			

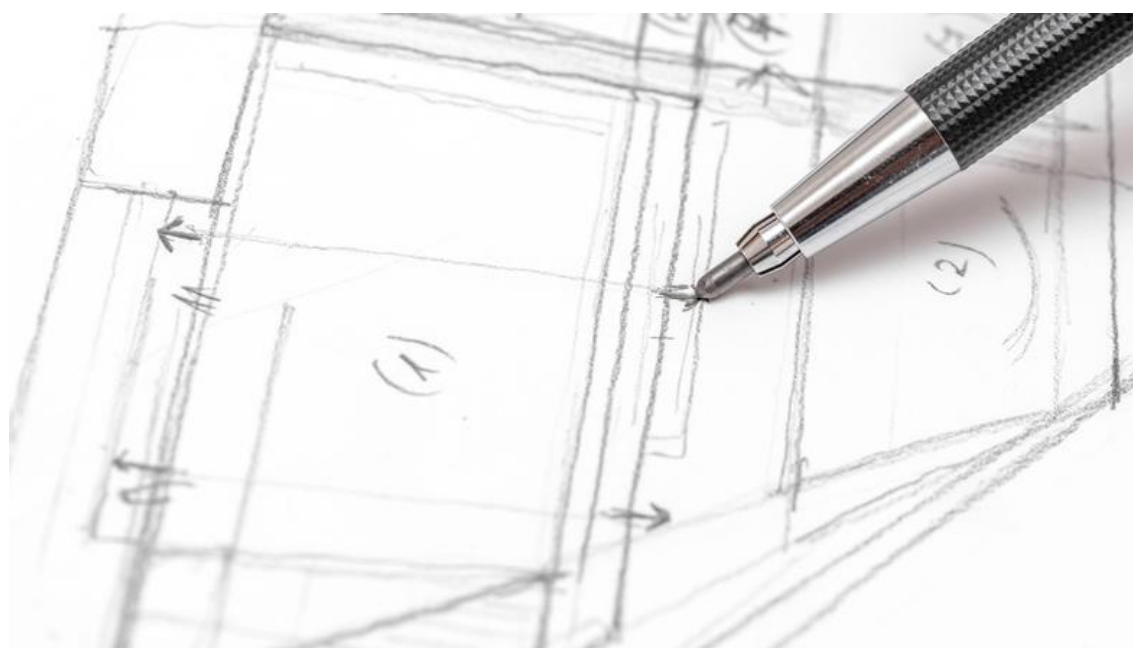
Internet	Naslov	Bi imeli hiško iz konoplje?		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Revijazarja.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 7. 2019		
Stran v zbirki: 26	Avtor	Simona Furlan		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...tovrstne dejavnosti.« Eno od trajnostno naravnanih področij uporabe industrijske konoplje, ki se jim srčno posveča Ekoci, je vsekakor uporaba konoplje v gradbeništvu . Konopljino gradnjo bodo letos, denimo, podrobneje predstavili konec avgusta na sejmu Agra (industrijska konoplja je pomemben del učnega permakulturnega...			

Internet	Naslov	30. julij – svetovni dan boja proti trgovini z ljudmi		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	Demokracija.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	ostalo; 30. 7. 2019		
Stran v zbirki: 28	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...drugih spolnih zlorab žrtev, vse pogosteje pa gre za povezovanje trgovine z ljudmi s problematiko izkoriščanja pravic delavcev (še zlasti na področju gradbeništva , transporta, gostinstva, kmetijstva, itd.). Zelo ranljiva skupina potencialnih žrtev so tudi otroci in mladostniki ter migranti. Slovenija si z različnimi...			

Internet	Naslov	Sporočilo za javnost: 30. julij – svetovni dan boja proti trgovini z ljudmi		
Zaporedna št. 11	Medij; Doseg	Si24.news; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 7. 2019		
Stran v zbirki: 34	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...drugih spolnih zlorab žrtev, vse pogosteje pa gre za povezovanje trgovine z ljudmi s problematiko izkoriščanja pravic delavcev (še zlasti na področju gradbeništva , transporta, gostinstva, kmetijstva, itd.). Zelo ranljiva skupina potencialnih žrtev so tudi otroci in mladostniki ter migranti. Slovenija si z različnimi...			

Zanj potrebujete le skico, narisano z roko in 20 evrov

AVTOR **K. M.**

PROFIMEDIA

Nov **gradbeni zakon** vsaj na enem področju ne zapleta postopkov gradnje. Gradbeno dovoljenje za

nezahtevni objekt lahko dobite po hitrem in preprostem postopku.

Na domačem dvorišču so nezahtevni objekti največkrat nadstreški, lope, drvarnice in skladišča za orodje, rastlinjak, bazen, lahko tudi kozolec. Pri tem pa morajo izpolnjevati nekatere pogoje. Stavba je lahko zgolj enonadstropna, njena višina ne sme presegati šest metrov, globina ne dva in nosilni razpon ne pet metrov. Hkrati za nadstrešek in garaže velja, da so lahko velike od 20 do 50 kvadratnih metrov, za lope, drvarnice, skladišča, kozolec (ta ima lahko dve etaži) pa od 40 do 150 kvadratnih metrov.

Med nezahtevne objekte spadajo tudi ograje, visoke od 2,2 do 3,2 metra, in podporni zidovi, pri katerih je višinska razlika med spodnjim in zgornjim zemljiščem od enega do dveh metrov.

Potrebno je gradbeno dovoljenje, ne pa tudi uporabno

Za nezahtevni objekt potrebujemo gradbeno dovoljenje, vendar je njegova pridobitev precej manj zapletena in hitrejša. Tudi dokumentacija, ki jo je treba priložiti zahtevi za izdajo gradbenega

dovoljenja, je bistveno manj obsežna, lahko bi celo rekli, zelo preprosta.

Za gradnjo nezahtevnega objekta ne potrebujete projektanta in nadzornika, niti ni nujno, da podpišete pogodbo z izvajalcem. Zakonodaja tudi ne zahteva uporabnega dovoljenja. Morate pa tako kot pri gradnji drugih objektov, začetek gradnje prijaviti, a pri tem vam ni treba narediti zakoličbe in zapisnika o tej.

GRADBENA ZAKONODAJA

Za malo večjo drvarnico ali nadstrešek je potrebno gradbeno dovoljenje

Zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja za nezahtevni objekt

Na spletni strani ministrstva za infrastrukturo ali na e-portalu državne uprave poiščete obrazec, ki se imenuje zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja za nezahtevni objekt. V obrazec je treba vpisati podatke o investitorju, podatke o parceli, na kateri se bo gradilo, in številko katastrske občine, ter označiti priloge, ki bodo priložene.

Prva in glavna priloga je dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja za nezahtevni objekt. Tudi to najdete na prej

omenjenih portalih. V njej morajo biti poleg osnovnih podatkov o investitorju in parceli navedeni tudi podatki o tem, ali bo načrtovani objekt priključen na komunalno infrastrukturo, in katero. Poleg tega je treba še na kratko opisati načrtovani objekt.

Skico objekta narišete kar z roko

Sestavni del dokumentacije so tudi skice, ki jih v že pripravljeno mrežo lahko vrišete kar z roko. V merilu 1:1000 morajo prikazovati tloris, značilni preprez in pogled oziroma oblikovanje terena. Potrebujete še zemljiškokatastrski prikaz, na katerem objekt prikažete tako, da bo razvidna njegova tlorisna velikost na stiku z zemljiščem in hkrati odmiki od sosednjih zemljišč.

Zemljiškokatastrski prikaz priložite k dokumentaciji.

Če se bo zaradi gradnje nezahtevnega objekta spremenila prometna ureditev, ali pa bo objekt priključen na gospodarsko javno infrastrukturo, morate na zemljiškokatastrskem prikazu vrisati tudi prometne in funkcionalne površine (vključno z dostopi, dovozi, parkirišči, mestom za odpadke) in mesto priključevanja na infrastrukturo.

V posebnih pogojih so potrebna tudi mnenja

Če bo objekt zgrajen v območju varovalnega pasu gospodarske javne infrastrukture ali varovanih območij, boste potrebovali tudi mnenja pristojnih mnenjedajalcev, običajno je to kar občina.

Mnenja, ki jih boste dobili na podlagi dokumentacije za gradbeno dovoljenje, priložite k zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja.

Dokumentacijo za gradbeno dovoljenje podpiše le investitor ali pa njegov pooblaščenec, če ga ima, nista pa potrebna podpisa projektanta in vodje projekta.

Potrebujete še dokazilo o pravici graditi, če ta še ni vpisana v zemljiško knjigo. Če je še nimate, jo lahko izkazujete na podlagi overjene kupoprodajne pogodbe, s pravnomočnim sklepom o dedovanju, ali z overjeno darilno pogodbo.

Upravna taksa od 18 do 22 evrov

Tako pripravljeno dokumentacijo lahko oddate kar po elektronski pošti prek portala eUprava, lahko jo oddate po klasični pošti, ali osebno na pristojni upravni enoti. V prvem primeru je treba plačati še 18,2 evra upravne takse, v drugih dveh pa je ta 22,7 evra.

Začetek del je treba prijaviti, zakoličba pa ni potrebna

Potem ko boste dobili pravnomočno gradbeno dovoljenje za nezahtevni objekt, lahko začnete graditi. Vendar morate na pristojni upravi enoti najmanj osem dni pred začetkom gradnje, to prijaviti. Izpolnite obrazec prijava pričetka gradnje. Pri tem ne potrebujete zakoličbe in zapisnika o zakoličbi, niti podpis nadzornika ali izvajalca, saj je lahko izvajalec investitor.

GRADBENA ZAKONODAJA

Takole so nam z **gradbenim zakonom** zagrenili življenje

Več o gradnji in obnovi najdete [tukaj](#).

Uradniški predpisi grenijo življenje vlagateljem

Naložbe *Zatika se predvsem pri izdaji gradbenih in okoljskih dovoljenj – Novi zakon otežuje načrtovano gradnjo tudi Ikea*

LJUBLJANA – Logistični center Ocean Orchids, gradnja trgovine Ikea v Ljubljani, gradnja žage družbe BSW Timber na Gomilskem, prenova Plečnikovega stadiona; to je le nekaj primerov, kjer naložbe zaradi birokratskih postopkov zamujajo oziroma celo visijo v zraku. Na ministrstvu za gospodarstvo si prizadevajo te ovire odpraviti, a večina predpisov ni v njihovih rokah.

MAJA GRGIČ

V javnosti je pred kratkim odjeknila vest, da je okoljska inšpekcija uspešnem prekmurskemu podjetju Ocean Orchids, ki od leta 2005 vzgaja orhideje, izdala odločbo o prepovedi delovanja, zaradi česar je negotova tudi uresničitev njihovega načrta vzpostavitve novega logističnega centra s švedsko Ikea. Zaplet je menda nastal, ker po novih pravilih rastlinjak ni več kmetijski objekt.

Ikea se s slovenskimi birokratskimi mlini sooča tudi v Ljubljani. Septembra 2014 so napovedovali, da naj bi njena trgovina v ljubljanskem BTC zrasla leta 2017, a se to zaradi zapletov pri pridobivanju zemljišč in potrebnih dovoljenj za gradnjo še vedno ni zgodilo. Gradnja je tako zdaj predvidena za prihodnje leto.

Vsaj enoletna zamuda

Škotsko podjetje BSW Timber je maja lani napovedalo, da namestavajo septembra 2018 na Gomilskem začeti 40-milijonsko naložbo v Sloveniji, v okviru katere naj bi zgradili žago za predelavo lesa in izdelavo lesenih izdelkov. A naložba, ki naj bi prinesla 170 delovnih mest, še ni stekla, saj so, kot pravijo v BSW, še vedno v fazi sprejemanja spremembe prostorskega načrta in pridobivanja ustreznih dovoljenj za začetek gradnje.

Maratonsko dolgo pa na soglasje

čaka projekt prenove Plečnikovega stadiona, za katerega si poslovnež Joc Pečecnik prizadeva že od leta 2007, a mu zaradi nenehnih pritožb sosedov še ni uspelo pridobiti gradbenega dovoljenja.

Nasprotno so veliko hitreje potrebna dovoljenja dobili avstrijska Magna in japonska Yaskawa, med drugim zato, ker se je za to posebej zavzelo ministrstvo za gospodarstvo.

Za Magno so sprejeli celo poseben zakon.

Povečanje vlog

Na ministrstvu za gospodarstvo pravijo, da si prizadevajo za stabilno in predvidljivo okolje, a da okoljska in prostorska dovoljenja, ki so med pomembnejšimi, niso v njihovi pristojnosti. Ta sodijo na področje ministrstva za okolje in prostor, kjer menijo, da se je postopek izdaje gradbenega dovoljenja zaradi sprememb **gradbenega zakona** pospešil, saj je po novem manj obsežen. Tega s številkami niso podkrepili, napotili so nas na upravne enote. Hkrati so priznali, da ponekod vlagatelji na gradbeno dovoljenje čakajo dlje, kot določa zakonski rok – dva meseca od vložitve popolne vloge. »Občutno se je tudi povečalo število vlog za nove investicije, ki so posledica zagona trga. Vzrok za daljši postopek je večkrat tudi na strani investitorja, ki ne predloži popolne vloge oziroma ustreznega projekta,« dodajajo in opozarjajo tudi na pomanjkanje kadrov.

Izvršni direktor Kluba slovenskih podjetnikov Goran Novković pravi, da je bilo v zadnjem letu in pol veliko obljubljenega z inte-

gralnim postopkom izdaje gradbenega dovoljenja, a imajo podjetja še vedno težave z včasih absurdnimi uradniškimi predpisi, kot v primeru Ocean Orchids. Predsednik obrtno-podjetniške zbornice Branko Meh ugotavlja, da je pridobitev gradbenega dovoljenja prinesla nekaj poenostavitvev, a hkrati prinesla dodatne ovire na strani izvedbe. Tako lahko po novem gradnjo nadzira le projektant oziroma arhitekt, kar je po njegovih besedah skregano z logiko.

Skrivanje za predpisi

Nekdanji gospodarski minister Matej Lahovnik je nad primerom Ocean Orchids zgrožen. Kot pravi, pogrša sistemski pristop k zmanjševanju birokratskih ovir za podjetja. Gospodarsko ministrstvo se po njegovem mnenju trudi, a ni pristojno za ključna področja. Lahovnik glavno težavo vidi v ministrstvu za okolje in prostor, ki predpise interpretira po svoje. »Od Ikee, ki je zgradila že na stotine trgovskih centrov po svetu, na primer, zahteva dopolnitev gradbenega dovoljenja, ker da gradbeni inženir ne more biti vodja gradnje, ampak le arhitekt,« ponazarja.

Samostojni svetovalec Boštjan Ložar pravi, da je področje pridobivanja dovoljenj za naložbe tudi v tujini problematično. Začne se pri lastništvu zemljišč, nato pritožbah deležnikov in izpolnjevanju zakonskih pogojev, zato je to kompleksen proces. »Pri nas je težava, da nimamo strategije, kaj so naše prioritete in kje bi bilo treba te postopke pospešiti,« ugotavlja in opozarja, da določena pravila vendarle morajo obstajati. Druga težava je po Ložarjevem mnenju, da uradniki premalokrat sprejmejo odločitve, ampak se raje skrivajo za postopki.

ZAPLETENI OKOLJEVARSTVENI POSTOPKI

Eno ključnih ozkih grl za zeleno luč za začetek naložb je pridobivanje okoljevarstvenih soglasij in dovoljenj. Na agenciji za okolje pojasnjujejo, da imajo trenutno 51 vlog za okoljevarstveno soglasje (OVS) in kar 427 vlog za okoljevarstveno dovoljenje (OVD). Prvih so letos prejeli sedem, drugih 351, izdali pa so 11 OVS in 157 OVD. Povečalo se je tudi število predhodnih postopkov, ki se je od konca leta podvojilo in jih je 205. Na agenciji odgovarjajo, da so postopki dolgotrajni zaradi zapletene zakonodaje, dodatno pa se podaljšajo z vstopom stranskih udeležencev. Tudi agencija opozarja na kadrovske podhranjenost, a kadrovske okrepitve v zadnjem letu na tem področju niso dobili.

Ikea bi v Ljubljani morala stati že leta 2017, a je še ni.

Matej Lahovnik krivca vidi v ministrstvu za prostor.

Poslovnež Joc Pečečnik na projekt čaka že več kot desetletje.

Počasnost je posledica pomanjkanja prednostnih ciljev.

Po novih pravilih rastlinjak ni več kmetijski objekt, taka interpretacija je spravila v težave Ocean Orchids. FOTO TADEJ REGENT

Matej Lahovnik: Nad primerom Ocean Orchids sem zgrožen.

GRADNJA V SLOVENIJI ▶ Letos izdanih bistvo

ČAKANJE NA GRADNO DOKAZUJE TU

V PRVI POLOVICI LETOŠNJEGA LETA je bilo izdanih kar 10 odstotkov manj gradbenih dovoljenj za stavbe kot v prvi polovici leta 2018. Nižje je tako število izdanih gradbenih dovoljenj za stanovanjske stavbe kot za nestanovanjske. V prvi polovici leta 2019 je bilo izdanih pet odstotkov manj gradbenih dovoljenj za stanovanjske stavbe, za nestanovanjske stavbe pa 13 odstotkov manj v primerjavi z letom 2018.

Junijski letos je bilo izdanih 443 dovoljenj za gradnjo stavb, kar je 23 odstotkov manj kot maja. »Za stanovanjske stavbe jih je bilo 24 odstotkov manj, za nestanovanjske stavbe pa 23 odstotkov manj kot v prejšnjem mesecu,« so pojasnili na statističnem uradu in dodali, da bo celotna površina načrtovanih stavb merila nekaj

več kot 110.000 kvadratnih metrov, kar je za 34 odstotkov manj od površine stavb, predvidenih z gradbenimi dovoljenji, izdanimi maja 2019. Površina načrtovanih stanovanjskih stavb bo manjša za 31 odstotkov, površina nestanovanjskih stavb pa za 35 odstotkov.

Kot so poudarili na statističnem uradu, se je kar 98 odstotkov v juniju 2019 izdanih gradbe-

nih dovoljenj za stavbe nanašalo na novogradnje, le dva odstotka pa na spremembo namembnosti. Število gradbenih dovoljenj za novogradnje je bilo za 24 odstotkov nižje maja 2019, površina z gradbenimi dovoljenji za te novogradnje bo po podatkih statističnega urada za 34 odstotkov manjša od tiste, ki je bila predvidena z gradbenimi dovoljenji, izdanimi maja.

DOLGOTRAJNI POSTOPKI

Kot smo že poročali na Svetu24, je Slovenija dokaj problematična država, ko gre za pridobivanje gradbenih dovoljenj. Glede na indeks Svetovne banke, ki meri težavnost pridobivanja gradbenih dovoljenj, je Slovenija na 120. mestu od 186. V Sloveniji se na izdajo potrebnih dovoljenj čaka okoli 247 dni oziroma osem mesecev, pri čemer je treba za pridobitev gradbenega dovoljenja sko-

1716
stanovanj so predvidevala gradbena dovoljenja, izdana od 1. januarja do 1. julija letos.

Površina vseh v prvi polovici leta načrtovanih stavb bo merila nekaj manj kot 784.000 kvadratnih metrov.

ČAKANJE NA DOVOLJENJE

V Sloveniji se čaka na gradbeno dovoljenje okoli osem mesecev, na Hrvaškem ga dobite v manj kot petih mesecih, na Danskem pa v dveh.

Osemindeset odstotkov v juniju 2019 izdanih gradbenih dovoljenj za stavbe se je nanašalo na novogradnje.

veno manj gradbenih dovoljenj kot lani

GRADBENA DOVOLJENJA DI STATISTIKA

zi 17 različnih postopkov. Pri izdaji gradbenih dovoljenj smo za vse naše sosede. Na Hrvaškem lahko gradbeno dovoljenje dobite že v 146 dneh, v Italiji traja okrog 227 dni, da dobite gradbeno dovoljenje, v Avstriji 222 dni in na Madžarskem 192 dni. Po podatkih Svetovne banke se v Evropi najhitreje pride do gradbenega dovoljenja na Danskem, Finskem in v Bolgariji. V teh državah boste vse potrebne papirje za gradnjo dobili v dveh mesecih. Podatki o nizkem številu letos izdanih gradbenih dovoljenj so bržčas posledica tega, kdaj so investitorji zaprosili za gradbeno dovoljenje. Tisti, ki so ga prejeli maja, so morali zanj zaprositi vsaj septembra. Glede na slovensko tradicijo veselega decembra pa je tudi nekako jasno, zakaj je bilo junija manj izdanih gradbenih dovoljenj, če so ljudje zanje zaprosili denimo oktobra, kaj šele novembra.

MANJ STANOVANJ JUNIJA KOT MAJA

Poglejmo še nekaj podatkov statističnega urada. V prvi polovici leta 2019 je bilo izdanih manj gradbenih dovoljenj za stavbe kot v prvi polovici leta 2018, število načrtovanih stanovanj v teh stavbah pa je višje.

»V prvi polovici leta 2019 je bilo izdanih 2939 gradbenih dovoljenj za stavbe, kar je 10 odstotkov manj kot v prvi polovici leta 2018. Površina vseh v prvi polovici leta načrtovanih stavb bo merila nekaj manj kot

Površina načrtovanih stanovanjskih stavb, za katere so investitorji dobili gradbeno dovoljenje junija letos, bo manjša za 31 odstotkov v primerjavi z letošnjim majem.

784.000 kvadratnih metrov, kar je za pet odstotkov manj od površine stavb, za katere so bila gradbeno dovoljenja izdana v prvi polovici leta 2018. Največ gradbenih dovoljenj je bilo izdanih za enostanovanjske stavbe (40 odstotkov vseh), sledile so druge nestanovanjske stavbe (29 odstotkov vseh). Največji del celotne načrtovane površine stavb so predstavljale enostanovanjske stavbe (35 odstotkov vse načrtovane površine), sledile so industrijske in skladiščne stavbe (19 odstotkov) ter druge nestanovanjske stavbe (14 odstotkov).«

MANJ DOVOLJENJ, VEČ STANOVANJ

Gradbena dovoljenja, izdana v prvi polovici leta 2019, so predvidevala 1716 stanovanj, kar je osem odstotkov več v primerjavi z gradbenimi dovoljenji, izdanimi v prvi polovici prejšnjega leta. Površina stanovanj, ki so dobila gradbena dovoljenja letos, pa je bila tri odstotke večja kot pri tistih stavbah, ki so dobila dovoljenja lani. V enostanovanjskih stavbah je bilo v prvi polovici leta 2019 načrtovanih 107 (osem odstotkov) stanovanj manj, v večstanovanjskih stavbah pa 217 ali kar 84 odstotkov stanovanj več kot v prvi polovici leta 2018. V nestanovanjskih stavbah je bilo načrtovanih 16 sta-

novanj ali štiri stanovanja več kot v prvi polovici leta 2018.

(Gašper Petovar)

Manj dovoljenj VEČ STANOVANJ

V prvi polovici leta 2019 je bilo izdanih manj gradbenih dovoljenj za stavbe kot v prvi polovici leta 2018, število načrtovanih stanovanj v teh stavbah pa je višje.

Koliko Slovencev bi kupilo ali obnovilo stanovanje

Slovenci smo še leta 2014 za novogradnje porabili 99 milijonov evrov, lani pa že 260 milijonov

NICOLAS VANEK
nicolas.vanek@finance.si

V raziskavi, ki jo je pripravil statistični urad, 9,4 odstotka Slovencev aktivno razmišlja o nakupu novega stanovanja ali hiše oziroma o graditvi. Ta delež je skoraj še enkrat večji, kot je bil leta 2015.

Konec leta 2017 je delež prebivalcev, ki razmišljajo ali bodo morda razmišljali o nakupu ali gradnji stanovanja ali hiše, prvič v tem desetletju presegel devet odstotkov. Od takrat se stabilno giblje okrog devetih odstotkov, ta mesec je pri 9,4 odstotka.

Še enkrat več prebivalcev, kot jih načrtuje nov nakup, pa razmišlja o obnovi zdajšnjega bivališča. Ta delež je leta 2013 upadel pod 20 odstotkov. Oktobra leta 2017 pa se je povzpел nad to mejo, nad katero vztraja še danes.

Statistični urad pri merjenju namer po-

rabnikov na tri mesece (januarja, aprila, julija in oktobra) povpraša prebivalce o treh večjih investicijah. Raziskuje, koliko prebivalcev bo v naslednjih 12 mesecih kupilo stanovanje ali hišo, koliko jih razmišlja o večji obnovi stanovanja in koliko prebivalcev razmišlja o nakupu novega avtomobila.

Za novogradnje in obnove smo lani namenili več kot leta 2010

To, da raste zanimanje porabnikov za nakup, gradnjo in obnovo stanovanj, se kaže tudi v podatku o porabljenem denarju.

Tako smo lani v Sloveniji preseglili vrednost novogradenj iz leta 2010. Lani je bilo za novogradnje po podatkih statističnega urada porabljenih slabih 260 milijonov evrov. Gre za velik skok, saj je bilo še leta 2014 za novogradnje porabljenih 99 milijonov.

Vse več pa Slovenci porabimo tudi za obnove, adaptacije in vzdrževalna dela. Leta 2010 smo za obnove porabili 48 milijonov evrov, lani pa skoraj sto milijonov več.

Pogledali smo še, kaj se dogaja na trgu novogradenj, torej z gradnjo stanovanj in stanovanjskih stavb.

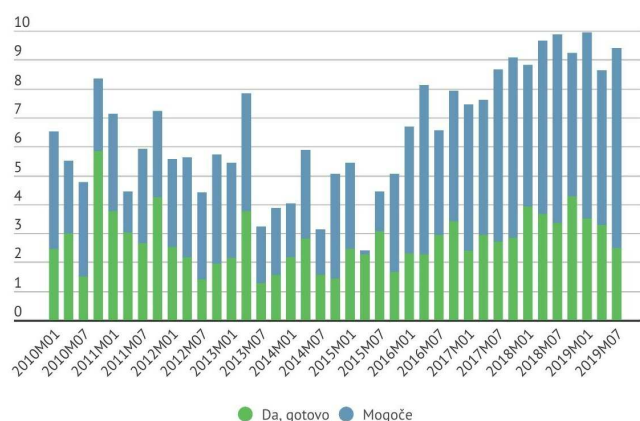
Pri stavbah še vedno nismo na isti ravni, kot smo bili na začetku desetletja. Je pa trend, ki ga prikazujemo v grafu, pozitiven. Leta 2010 je bilo v gradnji 15.599 stavb, lani pa 12.784, kar je 2.815 stavb manj.

Tudi pri številu dokončanih stavb lani še nismo bili na isti ravni kot leta 2010. Takrat se je v Sloveniji dokončalo 8.532 stanovanjskih stavb, lani pa 5.124.

Pri stanovanjih opazimo podobno kot pri stanovanjskih stavbah. Tudi tukaj gre za velik upad glede na leto 2010, razveseljuje pa to, da trend, ki se je začel leta 2015, kaže, da se tudi gradnja stanovanj povečuje. Je pa res, da sta bili leta 2010 v gradnji 16.002 stanovanji, lani pa 10.153.

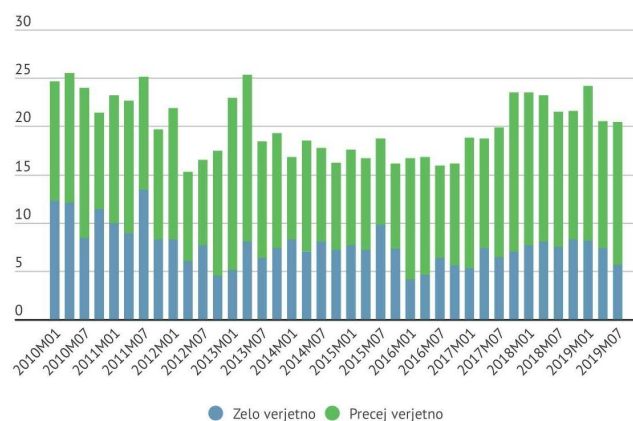
Pri dokončanih stanovanjih pa smo malo pod polovico leta 2010. Takrat je bilo dokončanih 6.355 stanovanj, lani pa 3.037.

Ali nameravate v prihodnjih 12 mesecih kupiti ali graditi stanovanje ali hišo (v odstotkih)

Vir: Surs

Kako verjetno je, da boste v prihodnjih 12 mesecih porabili večje vsote denarja za obnovo ali prenavo stanovanja? (v odstotkih)

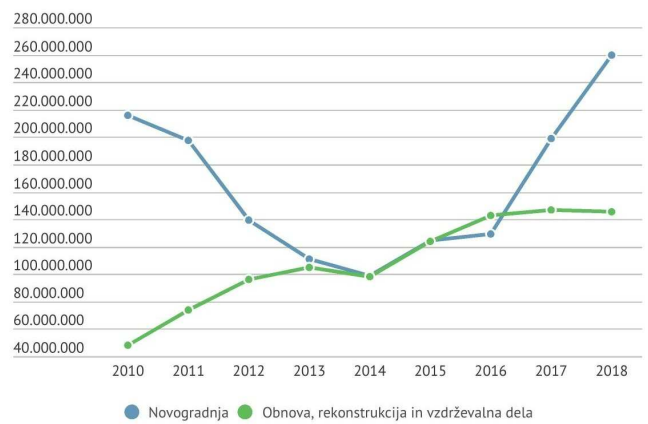

Vir: Surs

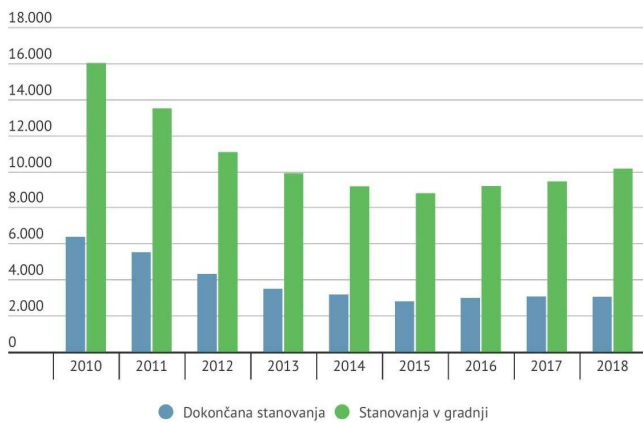
SHUTTERSTOCK

Koliko denarja smo Slovenci porabili za novogradnje in obnove stanovanjskih objektov (v evrih)

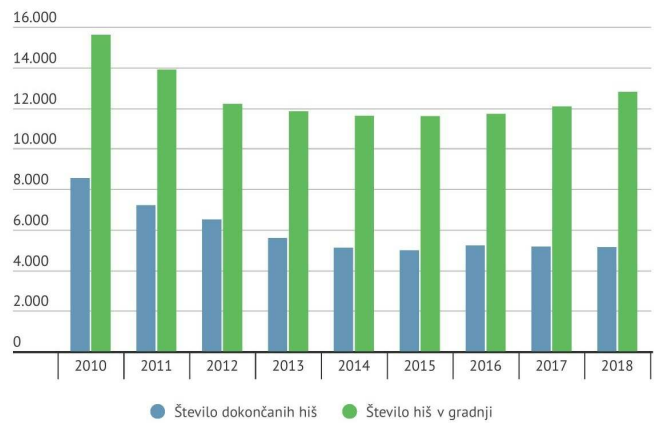
Vir: Surs

Koliko stanovanj je v gradnji in koliko dokončanih?

Vir: Surs

Koliko hiš je v gradnji in koliko dokončanih?

Vir: Surs

NOVA GORICA - Prva dela jeseni

Gradili bodo Soške vile

V Solkanu se bo po večletnem za-
tišju očitno vendarle začela gradnja nove
stanovanjske soseske Soške vile. Novogoriški svetniki so namreč na četrtkovi
seji mestnega sveta v prvem branju potrdili
odlok opremljanja stavbnih zemljišč za novo sosesko, kjer bo gradil zasebni
investitor, družba Eta Invest. Slednja naj bi se prvih del lotila že letošnjo jesen,
gradnja nove soseske pa napovedujejo za prihodnje leto.

Zgodba o Soških vilah ima dolgo brado, saj Solkan razburja že celo desetletje. Vrsto let si je namreč zasebni investitor Gorica Invest v kraju prizadeval zgraditi več deset stanovanj. Za prvo gradbeno dovoljenje so zaprosili že leta 2009, ko so med italijansko-slovensko mejo in železniško progo načrtovali gradnjo devetih blokov s skupno 153 stanovanji. A takšni načrti so padli v vodo, saj so se jim bližnji in daljni sosede močno uprli, upravna enota pa je zavrnila izdajo gradbenega dovoljenja. Zato je investitor prvotne načrte spremenil in tam zasnoval niz stanovanjskih hiš. Da bi čimbolj izkoristil prostor, je občini predlagal, naj zmanjša zahteve o velikosti **gradbene parcele**, a so se pred dvema letoma številni novogoriški svetniki ob tako majhni kvadraturi spraševali o kakovosti bivanja, ki bi jo tako gosta pozidava prinesla. Nazadnje so investitor, novogoriška občina in Solkanci vendarle prišli do kompromisa, po katerem se na območju lahko gradi le enostavne stanovanjske hiše na najmanj 250 kvadratnih metrih velikih parcelah.

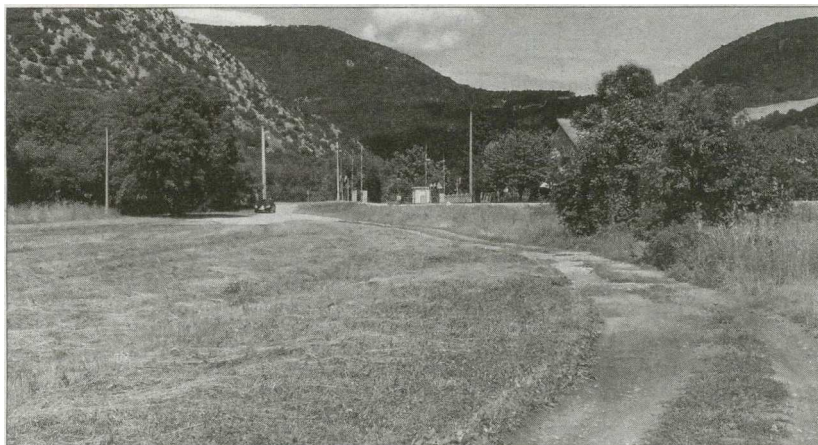
Kot vse kaže, bo do začetka gradnje nove stanovanjske soseske vendarle prišlo, saj so novogoriški mestni svetniki na zadnji seji odlok opremljanja stavbnih zemljišč za Soške vile v prvem branju potrdili z 18 glasovi za in brez enega samega glasu proti. Kot pojasnjuje v.d. vodje oddelka za okolje, prostor in javno infrastrukturo Nataša Ipavec, naj bi na predvidenem območju prišlo do gradnje

28 enostanovanjskih hiš. V omenjenem oddelku so kot glavni razlog, ki utemeljuje potrebo po sprejetju odloka, sicer navedli potrebe komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč, na katerih je predvidena gradnja stanovanjskih objektov za Soške vile. »Območje je že opremljeno s primarno infrastrukturo, za predvidene objekte pa je treba dograditi sekundarno komunalno infrastrukturo. Načrtujemo vodovodno omrežje in fekalno kanalizacijo,« poudarja Ipavčeva. Program opremljanja predstavlja tudi podlago za podpis pogodbe o opremljanju, s katero se lahko investitorju dovoli gradnja komunalne opreme, ki jo nato preda v upravljanje mestni občini Nova Gorica. S sprejemom odloka o programu opremljanja stavbnih zemljišč za območje Soških vil novogoriška občina sicer želi natančno določiti novo komunalno opremo, ki naj bi jo tu gradili, ter merila in kriterije za obračun komunalnega prispevka na tem območju. Skupen strošek komunalnega opremljanja, ki ga občina namerava financirati iz komunalnega prispevka, znaša 249.940 evrov. S pogodbo o opremljanju se lahko investitor in občina dogovorita, da bo investitor sam zgradil del ali celotno komunalno opremo za območje opremljanja, kar se šteje, da je investitor na ta način v naravi poravnal celoten ali del komunalnega prispevka za novo komunalno opremo.

V razpravi na četrtkovi seji mestnega sveta se je sicer pokazalo, da v Solkanu pričakujejo, da bodo ob predvidenem območju za gradnjo Soških vil - natančneje med ulicama Velika pot in Pot na Breg - uredili povezovalno pot, po kateri bodo lahko vozili tudi kmetijski stroji. Takšno zahtevo je namreč na občinsko upravo naslovil svetnik Jožko Leban (Lista Roberta Goloba). Zahteval je tudi, da se zaveza o gradnji omenjene ceste zapiše v program opremljanja zemljišč, saj bo v nasprotnem primeru v Solkanu po njegovih besedah »huda kri,

pred občino pa zbor traktoristov«. Po besedah Nataše Ipavec je gradnja te povezovalne ceste določena v občinskem prostorskem načrtu, še pred začetkom njene gradnje pa naj bi poskrbeli za odvodnik v Sočo. »Tam je nedvomno predvidena cesta, traktoristi bodo imeli kvečjemu boljše razmere za prehod čez to območje, kot jih imajo zdaj,« je zatrdil tudi novogoriški župan Klemen Miklavič. Leban je kljub temu dejal, da bo vztrajal pri svoji zahtevi, da morajo pred gradnjo Soških vil urediti povezovalno cesto.

Komunalno opremo Soških vil namerava družba Eta Invest sicer zgraditi v petih etapah; najprej bodo poskrbeli za komunalno opremljenost osmih zemljišč. Z deli nameravajo začeti oktobra letos in jih dokončati februarja prihodnje leto. Celotno infrastrukturo za naselje naj bi zgradila do oktobra leta 2022. In če se je še pred leti kot glavni investitor za gradnjo Soških vil pojavljala družba Gorica Invest iz Šempetra, je zdaj kot zasebni investitor navedena družba Eta Invest iz Radomelj, katere lastnik in prokurist je Zdravko Strmčnik. Slovenska javnost njegovo ime pozna v povezavi z nekdanjim direktorjem Stanovanjskega sklada RS Edvardom Ovnom, zlasti po aferi, v kateri je specializirano državno tožilstvo Ovnu očitalo, da naj bi zlorabil položaj direktorja Stanovanjskega sklada z nakupom parcel v skupni velikosti nekaj več kot 24.000 kvadratnih metrov od družbe Etaline inženiring, katere direktor je bil takrat Strmčnik, čeprav naj bi Oven vedel, da je ta nakup glede na cene neupravičen. Tožilstvo je trdilo, da sta se Oven in Strmčnik dogovorila, da bo Etaline od kmetov na območju škofovih zavodov kupil zemljišča, ki naj bi jih nato stanovanjski sklad odkupil po bistveno višji ceni. Po približno petih letih je višje sodišče lani poleti potrdilo obsodilno sodbo za Ovna. (kž)

Na Solkanskem polju bodo zgradili Soške vile

FOTO K.

Zanj potrebujete le skico, narisano z roko in 20 evrov

zurnal24.si

TOREK, 30. JULIJ 2019 OB 08:00

Nov **gradbeni zakon** vsaj na enem področju ne zapleta postopkov gradnje. Gradbeno dovoljenje za nezahtevni objekt lahko dobite po hitrem in preprostem postopku.

Irska bo čez 10 let prepovedala prodajo vseh novih bencinskih in dizelskih avtomobilov

Objavil/a **Top News**, dne 2019-07-30 ob 09:27:18

Irska je napovedala, da bo prepovedal prodajo novih bencinskih in dizelskih vozil do leta 2030 kot del novega načrta za reševanje podnebnih sprememb. Vlada upa, da bo do takrat na irskih cestah 950.000 električnih vozil s podporo omrežja električnih polnilnic. Ta ukrep je eden od 180 predlogov, ki zajemajo področja poslovanja, **gradbeništva**, prometa, kmetijstva in [...]

Irska bo čez 10 let prepovedala prodajo vseh novih bencinskih in dizelskih avtomobilov

30. julija 2019

Irska je napovedala, da bo prepovedal prodajo novih bencinskih in dizelskih vozil do leta 2030 kot del novega načrta za reševanje podnebnih sprememb.

Vlada upa, da bo do takrat na irskih cestah 950.000 električnih vozil s podporo omrežja električnih polnilnic.

Ta ukrep je eden od 180 predlogov, ki zajemajo področja poslovanja, **gradbeništva**, prometa, kmetijstva in ravnanja z odpadki, njihov cilj pa je, da Irska do leta 2050 doseže ničelne emisije škodljivih ogljikovih spojin.

“Naš pristop je spodbuditi ljudi in podjetja, da spremenijo svoje vedenje in se prilagodijo novim tehnologijam s spodbudami, destimulacijami, predpisi in informacijami,” je dejal irski premier Leo Varadkar.

“Naš cilj je ... prehod v družbo, ki bo imela nizko raven izpustov ogljika in vpliva na podnebje. To je naš poziv k ukrepanju v boju za rešitev našega planeta,” je dodal Varadkar.

Dublin upa, da bo do leta 2030 povečal svoj delež obnovljivih virov v sedanji proizvodnji elektrike s sedanjih 30 na 70 odstotkov.

“Akcijski načrt za podnebje” vključuje prepoved uporabe vrst plastike, ki jih ni mogoče reciklirati, in višje nadomestilo za proizvodnjo materialov, ki jih je težko reciklirati.

Direktor Friends of the Earth Oisin Coghlan je ta načrt poimenoval z “največjo inovacijo v podnebni politiki Irske v zadnjih 20 letih”.

Greenpeace je kritiziral irsko vlado, ker se ni obvezala izpolniti zastavljenih ciljev do leta 2050, ampak jih je le definirala.

ZGODBE

AVTOR:

Simona Furlan

Bi imeli hiško iz konoplje?

ZNAČKE:

Pred kakšnim desetletjem je v Sloveniji skokovito naraslo zanimanje za uporabo industrijske konoplje, te vsestransko uporabne in nekoč tudi pri nas zelo razširjene rastline. Začetno navdušenje je počasi žal upadlo, Irena Rotar iz Ekoci Slovenije, kjer si že dolgo in morda tudi najbolj vztrajno prizadevajo za obuditev uporabe industrijske konoplje v celoti, meni, da se je »skupna vizija nekaterih deležnikov razkropila, najbolj zavzeti so šli vsak po svoje in celotni krogotok od semena do končnega izdelka ni bil vzpostavljen.«

Primož Zorec

Šimen Zupančič

industrijska-konoplja uporaba

Toda tako rekoč v isti sapi ta nepopravljiva optimistka doda, da je vendarle bilo že veliko narejenega in da gredo stvari v pravo smer. Morda ne s tako hitrostjo in obsegom, kot bi si tisti, ki se zavedajo neizkoriščenega potenciala industrijske konoplje, želeli, pa vendar. Treba se je povezovati in sodelovati, pravi Irena Rotar, tako strokovnjaki kot podjetniki in pridelovalci, svoj delež spodbude pa bo morala pri tem odločneje in bolj vizionarsko pristaviti tudi politika.

Neizkoriščen potencial. Prav zdaj se najbrž bolj kot kadarkoli doslej odloča o tem, ali bomo za svoje potomce izbrali trajnostno prihodnost ali pa vztrajali pri zdajšnjih načinih, ki ne človeku ne naravi v resnici ne prinašajo veliko dobrega. Vsekakor ne dolgoročno. »Podnebne spremembe so tu – kmetje pa še kar sejejo rastline, ki so neprilagojene podnebnju in območju. Že več let zapovrstjo gledamo, kako suša uničuje koruzo, ki je stalnica na večini polj v Sloveniji. Le zakaj ne bi sejali industrijske konoplje, ki jo kmetje lahko tudi dodajajo krmu, na primer, in uspešno prodajo celotno rastlino, ki bo, poleg bogatega ekonomskega učinka za kmetijo, varovala okolje in plemenitila zemljo,« se sprašuje Rotarjeva.

Znanje o industrijski konoplji, ki zdaj pri večini na srečo ne vzbuja več zgolj asociacij na »trav'co«, se širi. Olja, čaji, moka ..., to nam postaja že kar znano in domače; da je ta rastlina z izjemnimi lastnostmi pomembna tudi kot surovinska osnova za številne industrijske izdelke, pa nam je še vedno nekoliko tuje. Papir, embalaža, oblačila, gradbeni material ... je mogoče pridobivati iz industrijske konoplje, in tudi na teh področjih smo v Sloveniji vendarle nekaj že naredili.

Žal je bilo nekaj poskusov tudi neuspešnih. »V Taboru pri Vranskem,« spomni Irena Rotar,« je bil vzpostavljen predelovalni obrat konopljinih stebel. Ker takrat še ni bilo znanja, katero konopljo gojiti, kdaj jo žeti, so bili nezadovoljni s konopljno slamo, s ceno in izdelki tako nekateri kmetje kot predelovalci. Na pobudo Ekoci je bil vzpostavljen razvoj konopljinih nogavic v Tekstilni tovarni Polzela, in ta je v prvih šestih mesecih poslovala z dobrimi učinki predvsem v tujini, potem pa je država prodala tovarno in skupaj z njo pokopala tudi razvoj te panoge.«

Postane naj prednostna surovina. Za predelavo uporabe konopljinih stebel je potrebna velika investicija, povezanost deležnikov na tem področju pa močno šepa, ni še pravega razvoja, pravi Rotarjeva. »Potrebno bi bilo širše zavedanje ljudi, da se vzpostavi trg, velik zagonski kapital za proizvodni obrat ter interes države, da v prizadevanjih za odpravo sledov podnebnih sprememb naravne materiale, torej tudi industrijsko konopljo, uvrsti med prednostne surovine ter uredi zakonodajo na tem področju in razpiše projekte, ki bodo podpirali tovrstne dejavnosti.«

Eno od trajnostno naravnanih področij uporabe industrijske konoplje, ki se jim srčno posveča Ekoci, je vsekakor uporaba konoplje v **gradbeništvu**. Konopljino gradnjo bodo letos, denimo, podrobneje predstavili konec avgusta na sejmu Agra (industrijska konoplja je pomemben del učnega permakulturnega poligona Zeleni dragulji narave, ki ga je Ekoci zasadil v sodelovanju s Pomurskim sejmom), konoplja v **gradbeništvu** pa je bila tudi tema na sejmu Natura, in sicer v sodelovanju s Primožem Zorcem in njegovim podjetjem CoGreen.

Človeku in okolju prijazna konopljina hiška. Primoža Zorca so leta izkušenj z gradbenimi projekti, potreba po čim tesnejšem stiku z naravo, navdušenje nad mojstrstvom in intuitivnim znanjem prednikov ter želja, da s svojim delovanjem pozitivno vpliva na okolje, pripeljali do gradnje s konopljo. »Moja prva in zadnja izbira,« je rekel, ko smo na Goričkem sedeli pred ljubko konopljino hiško, ki je del prav posebne turistične apartmajske ponudbe, zamisli Nataše Gerič Pal. Apartmaji so zrasli v nedotaknjenem ter s svetlobo in hrupom še neonesnaženem okolju. Gre za tri hiše z apartmaji. Ena je bila nekoč hlev, to so v apartmaje preuredili s klasično gradnjo, so se pa potrudili, da so pri tem uporabili čim naravnejše materiale. Drugo, staro, delno porušeno cimprano hišo, so obnovili z materiali in na način, kot so to počeli pred sto leti, ko so veliko vedeli o tem, kaj je potrebno, da je hiša prijetna za bivanje in do okolja prijazna. Tretja, novogradnja, pa je že omenjena konopljina hiška. »Sodobne gradnje povzročajo bolezni, saj poznamo sindrom bolnih stavb, konopljina hiška pa je bliže človeku in ponuja bolj zdravo bivanje,« je poudarila Nataša. »Arhitektura je zasnovana z najmanjšo kvadrato z največjim izkoristkom, zato ji tudi rečemo hiška miška oziroma konomiška.«

Zdravo, prijetno, varno. Trstična prevleka streh in sten govori o vplivu prekmurske tradicionalne kritine, sicer pa gre za sodoben dizajn. Tloris hiške je 36 kvadratnih metrov, grajena pa je etažno. Spodaj sta kuhinja in dnevna soba, zgoraj spalnica. Hiška je narejena iz konopljinoga betona, stene so debele 30, tla 25 centimetrov. Okna so lesena, s trislojno zasteklitvijo, tla so v rezani opeki, da bo talno gretje najbolj prevodno, ometi so glineni, zunanji fasadni del je iz naravnih materialov, barva žgano apno s pigmenti. Talno ali stensko gretje, stvar odločitve, je praviloma dovolj za ogrevanje, saj konoplja akumulira dovolj toplote in jo odvaja v prostor. Idealna je tudi vlažnost prostora, saj konoplja vzdržuje 55-odstotno vlago vse leto. V konopljini hiši si varen pred zajedavci, ker zaradi apna ne zaidejo v konopljin beton, prav tako je hiška precej varna pred ognjem. Meritve so namreč pokazale, da se je pri enournem gorenju 15-centimetrskega ognja iz 10 cm oddaljenega gorilnika temperatura na drugi strani 30 cm debele stene iz konopljinoga betona zvišala za pičlo stopinjo.

Vse to in še več, tudi nevtralizacija sevanj, na primer, so pozitivne plati gradnje s konopljo, njihov skupni imenovalec pa je, da gre za zdravju in okolju prijazen način. Ko sodobna stavba odsluži svoje, se spremeni v odpadke, ki onesnažujejo, konopljna hiška, ki predvidoma zdrži sto in več let, se lahko zaradi naravnih materialov, iz katerih je narejena, brez posledic zlije oziroma vrne v naravo.

Tako Primož kot Nataša poudarjata, da je proizvodni krog od sajenja do žetve in proizvodnje energetske bistveno manj potraten kot pri proizvodnji PVC, na primer. Veliko manj energije je potrebne za proizvodnjo in ni okoljsko spornih odpadkov.

Kmetje potrebujejo spodbudo. Za zagon tega zelenega krožnega gospodarstva so seveda potrebni – kupci. Konopljna hiša vas zdaj stane približno 15 odstotkov več od klasično zgrajene, če bi bil material pridobljen lokalno in bi torej odpadli stroški transporta, ki je v tem primeru dražji od materiala samega, bi se cena temu primerno znižala. »Če želimo zagotoviti lokalni vir,« je povedal Primož Zorec, »morajo biti kmetje spodbujeni za sajenje ustreznih vrst industrijske konoplje, ki imajo večji odstotek stebela kot cveta oziroma semen. Slednjih imamo v Sloveniji že kar veliko, mi pa potrebujemo steblo. To pri nekaterih vrstah lahko zraste tudi do pet metrov visoko.« Eno so torej spodbude za sajenje primernih vrst konoplje, drugo pa zagotovljen odkup. »To je najina skupna vizija,« sta nam povedala sogovornika, ki v prihodnost uporabe industrijske konoplje kljub nekaterim težavam trdno verjameta, hkrati pa pozivata državo oziroma Gradbeni inštitut ZRMK, naj se načrtovanih smernic za trajnostno gradnjo loti preiščeno, predvsem pa brez pritiskov največjih podjetij. »Dvomim, da bo potem gradnja res trajnostna,« je pripomnil Primož in med drugim omenil še zeleno javno naročanje. Saj zveni lepo, toda kako naj manjši obrtnik, ki želi graditi trajnostno, pristopi k razpisu, ko ga vsi potrebni certifikati stanejo vsaj 15 tisoč evrov, okoljska deklaracija 20 tisoč ...

Več v reviji Zarja št. 31, 30. 7. 2019.

30. julij – svetovni dan boja proti trgovini z ljudmi IZPOSTAVLJENO

torek, 30 julij 2019 10:57 Napisal Slovenska Karitas Comments:0 Komentarjev

Simbolčna fotografija/ wikipedia

Leta 2013 je Generalna skupščina Združenih narodov razglasila 30. julij za svetovni dan boja proti trgovini z ljudmi. Zapisano je, da je namenjen pozivu k ukrepom za odpravo kriminala na tem področju, saj bi moralo biti vsako človeško življenje nedotakljivo. Hkrati pa žrtvam daje novo upanje in omogoča dostojanstvo. In ravno zato, mediji in strokovna javnost preko različnih kanalov obveščamo in izobražujemo prebivalstvo o trgovini z ljudmi, spodbujamo aktivacijo politične volje in orodij za reševanje tega globalnega problema ter poročamo o uspehih in dosežkih boja zoper tovrstno kršenje človekovih pravic.

V Sloveniji beležimo največ primerov izkoriščanja zaradi prostitucije in drugih spolnih zlorab žrtev, vse pogosteje pa gre za povezovanje trgovine z ljudmi s problematiko izkoriščanja pravic delavcev (še zlasti na področju **gradbeništva**, transporta, gostinstva, kmetijstva, itd.). Zelo ranljiva skupina potencialnih žrtev so tudi otroci in mladostniki ter migranti. Slovenija si z različnimi ukrepi na zakonodajnem področju, s sprejetjem akcijskega načrta ter drugimi strateškimi dejavnostmi prizadeva k večjemu odkrivanju žrtev, boju proti trgovini ter njenemu preprečevanju.

Pri pomoči žrtvam trgovine z ljudmi sodeluje tudi Slovenska karitas, ki je v zadnjih 12 letih

oskrbela več kot 100 žrtev. Žrtve so bile vključene predvsem v program krizne namestitve, ki omogoča ustrezno namestitev, prehrano in oskrbo, psihosocialno podporo, pomoč pri dostopanju do osnovnega zdravstvenega varstva, storitve prevajanja, tolmačenja, zagotavljanje varnosti, svetovanje in nudenje informacij v zvezi s pravicami, ki jih žrtve imajo, pomoč pri urejanju vrnitve žrtve nazaj v izvorno državo ter opolnomočenje posameznika. Slovenska karitas prav tako z izvedbo preventivnih delavnic za otroke, mladostnike, lokalne skupnosti in druge deležnike ozavešča o pasteh in nevarnostih trgovine z ljudmi. V lanskem letu smo objavili tudi zgibanko, ki je namenjena predvsem mladim: <https://www.karitas.si/wp-content/uploads/2018/11/Zlo%C5%BEenka-TRGOVINA-Z-LJUDMI-2018.pdf>. Aktivnosti Slovenske karitas na področju boja proti trgovini z ljudmi lahko spremljate tudi na FB strani »Skupni dom« (@skupnidom).

Ni skrivnost, da je vsaka država na zemljevidu sveta kontaminirana s trgovino z ljudmi, bodisi kot država izvora, tranzicije ali kot ciljna država. Gre za eno najhitreje rastočih kriminalnih dejavnosti na svetu, ki na leto ustvari slabih 110 milijard evrov dobička (ocena Mednarodne organizacije dela). Večina trgovcev z ljudmi je moških, vendar pa pretekle statistike presenetljivo kažejo, da se je v vlogi „madame“, ki so bile zaradi zvodništva v kazenskem postopku povezanem s trgovino z ljudmi, znašlo tudi približno 35 odstotkov žensk.

Globlji razlogi, ki posameznike ujamejo v past trgovine z ljudmi so različni; velikokrat se v ozadju skriva revščina, socialna izključenost posameznika, slabe gospodarske in družbeno politične razmere, vojna območja, zaradi katerih nastajajo migracijski tokovi. Velja omeniti, da je sredozemska pot v zadnjih letih najpogosteje uporabljena pot v EU in kot taka je postala zelo aktualna za tihotapljenje in trgovino z ljudmi. Trgovci z žrtvami v večini še vedno trgujejo za namene izkoriščanja prostitucije ali drugih oblik spolne zlorabe in za namene prisilnega dela. Novačenje za namen spolnega izkoriščanja lahko kriminalne združbe izvajajo s pomočjo fizičnega nasilja ali prisile, lahko pa žrtve ujamejo tudi z zlorabo moči, prevare in ranljivosti. Prav tako je „internet“ trgovcem z ljudmi odprl nove poti ter olajšal identifikacijo ter stik s potencialnimi žrtvami, hkrati pa zagotovil anonimno uporabo internetnih aplikacij. Poleg že omenjenih najpogostejših oblik, trgovina z ljudmi vključuje tudi izvajanje kriminalnih dejavnosti, prisilno beračenje, poroke, suženjstvo, služabništvo, trgovanje s človeškimi organi, tkivi in krvjo, kjer se kot žrtve v visokem odstotku pojavljajo tudi otroci (po nekaterih ocenah vsako leto 1.2 milijona otrok postane žrtev trgovine z ljudmi).

Sporočilo za javnost: 30. julij – svetovni dan boja proti trgovini z ljudmi

ŽENSKES, MOŠKI IN OTROCI SO LAHKO IZKORIŠČANI V RAZLIČNIH POJAVNIH OBLIKAH TRGOVINE Z LJUDMI

Prisilna prostitucija in druge oblike spolnih zlorab

Prisilno delo in delovno izkoriščanje

Prisilno izvajanje kaznivih dejanj

Prisilno beračenje

Služabništvo

Trgovanje s človeškimi organi, tkivi in krvjo

Prisilne poroke

Nelegalne posvojitve

POZOR!

To so le nekatere izmed oblik trgovine z ljudmi. Obstaja še mnogo načinov, s katerimi trgovci z ljudmi bogatijo na račun izkoriščanja žrtev.

KAKO SE OBVAROVATI PRED NEVARNOSTMI IN PASTMI TRGOVINE Z LJUDMI?

BODI POZOREN/-A
Četudi se zdi, da trgovine z ljudmi ne zaznavaš, še ne pomeni, da ne obstaja.

BODI PREVIDEN/-A

- Preden odpotuješ, si shrani številke policije, slovenskih veleposlaništev in drugih organizacij v tujini, ki ti lahko nudijo pomoč.
- Poskrbi za ustrezne varnostne nastavitve svojih družabnih profilov.
- Svojih intimnih fotografij ne objavlaj na spletu.
- Družabna omrežja uporablaj s previdnostjo. Stikom z neznanimi osebami, ki želijo komunicirati s tabo, se izogibaj.
- Na spletu ne objavlaj svojih osebnih podatkov; imena, priimka, naslova bivanja, datuma rojstva, številke bančne kartice ter davčne številke.

Foto: Caritas

Leta 2013 je Generalna skupščina Združenih narodov razglasila 30. julij za svetovni dan boja proti trgovini z ljudmi. Zapisano je, da je namenjen pozivu k ukrepom za odpravo kriminala na tem področju, saj bi moralo biti vsako človeško življenje nedotakljivo. Hkrati pa žrtvam daje novo upanje in omogoča dostojanstvo. In ravno zato, mediji in strokovna javnost preko različnih kanalov obveščamo in izobražujemo prebivalstvo o trgovini z ljudmi, spodbujamo aktivacijo politične volje in orodij za reševanje tega globalnega problema ter poročamo o uspehih in dosežkih boja zoper tovrstno kršenje človekovih pravic.

V Sloveniji beležimo največ primerov izkoriščanja zaradi prostitucije in drugih spolnih zlorab žrtev, vse pogosteje pa gre za povezovanje trgovine z ljudmi s problematiko izkoriščanja pravic delavcev (še zlasti na področju **gradbeništva**, transporta, gostinstva, kmetijstva, itd.). Zelo ranljiva skupina potencialnih žrtev so tudi otroci in mladostniki ter migranti. Slovenija si z različnimi ukrepi na zakonodajnem področju, s sprejetjem

akcijskega načrta ter drugimi strateškimi dejavnostmi prizadeva k večjemu odkrivanju žrtev, boju proti trgovini ter njenemu preprečevanju.

Pri pomoči žrtvam trgovine z ljudmi sodeluje tudi Slovenska karitas, ki je v zadnjih 12 letih oskrbela več kot 100

žrtev. Žrtve so bile vključene predvsem v program krizne namestitve, ki omogoča ustrezno namestitev, prehrano in oskrbo, psihosocialno podporo, pomoč pri dostopanju do osnovnega zdravstvenega varstva, storitve prevajanja, tolmačenja, zagotavljanje varnosti, svetovanje in nudenje informacij v zvezi s pravicami, ki jih žrtve imajo, pomoč pri urejanju vrnitve žrtve nazaj v izvorno državo ter opolnomočenje posameznika. Slovenska karitas prav tako z izvedbo preventivnih delavnic za otroke, mladostnike, lokalne skupnosti in druge deležnike ozavešča o pasteh in nevarnostih trgovine z ljudmi. V lanskem letu smo objavili tudi zgibanko, ki je namenjena predvsem mladim:<https://www.karitas.si/wp->

<content/uploads/2018/11/Zlo%C5%BEenka-TRGOVINA-Z-LJUDMI-2018.pdf>. Aktivnosti Slovenske karitas na področju boja proti trgovini z ljudmi lahko spremljate tudi na FB strani »Skupni dom« (@skupnidom)“.

Ni skrivnost, da je vsaka država na zemljevidu sveta kontaminirana s trgovino z ljudmi, bodisi kot država izvora, tranzicije ali kot ciljna država. Gre za eno najhitreje rastočih kriminalnih dejavnosti na svetu, ki na leto ustvari slabih 110 milijard evrov dobička (ocena Mednarodne organizacije dela). Večina trgovcev z ljudmi je moških, vendar pa pretekle statistike presenetljivo kažejo, da se je v vlogi „madame“, ki so bile zaradi zvodništva v kazenskem postopku povezanem s trgovino z ljudmi, znašlo tudi približno 35 odstotkov žensk.

Globlji razlogi, ki posameznike ujamejo v past trgovine z ljudmi so različni; velikokrat se v ozadju skriva revščina, socialna izključenost posameznika, slabe gospodarske in družbeno politične

razmere, vojna območja, zaradi katerih nastajajo migracijski tokovi. Velja omeniti, da je osrednje sredozemska pot v zadnjih letih najpogosteje uporabljena pot v EU in kot taka je postala zelo aktualna za tihotapljenje in trgovino z ljudmi. Trgovci z žrtvami v večini še vedno trgujejo za namene izkoriščanja prostitucije ali drugih oblik spolne zlorabe in za namene prisilnega dela.

Novačenje za namen spolnega izkoriščanja lahko kriminalne združbe izvajajo s pomočjo fizičnega nasilja ali prisile, lahko pa žrtve ujamejo tudi z zlorabo moči, prevare in ranljivosti. Prav tako je „internet“ trgovcem z ljudmi odprl nove poti ter olajšal identifikacijo ter stik s potencialnimi žrtvami, hkrati pa zagotovil anonimno uporabo internetnih aplikacij. Poleg že omenjenih najpogostejših oblik, trgovina z ljudmi vključuje tudi izvajanje kriminalnih dejavnosti, prisilno beračenje, poroke, suženjstvo, služabništvo, trgovanje s človeškimi organi, tkivi in krvjo, kjer se kot žrtve v visokem odstotku pojavljajo tudi otroci (po nekaterih ocenah vsako leto 1.2 milijona otrok postane žrtev trgovine z ljudmi).

V primeru, da bi želeli preventivno gradivo (zloženke, plakate ali več informacij), nas obvestite na tel. št. 01 300 59 62 ali na elektronski naslov projekti@karitas.si.

S spoštovanjem.

mag.

Cveto Uršič

generalni tajnik Slovenske karitas

30. 7. 2019